

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagosi)

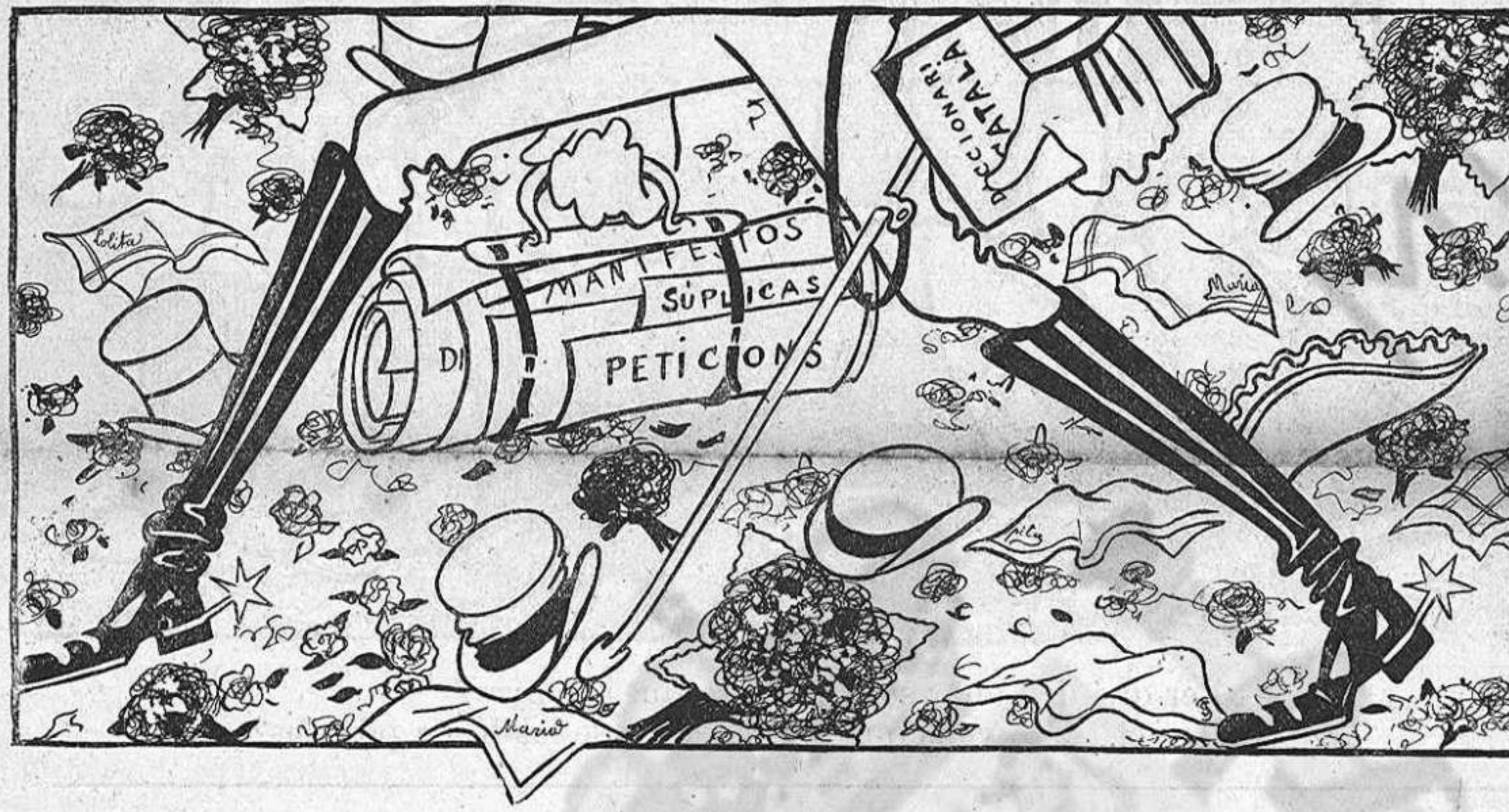
ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: LIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ. NÚM. 20, BOTIGA
BARCELONA

CADA NÚMERO 5 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA

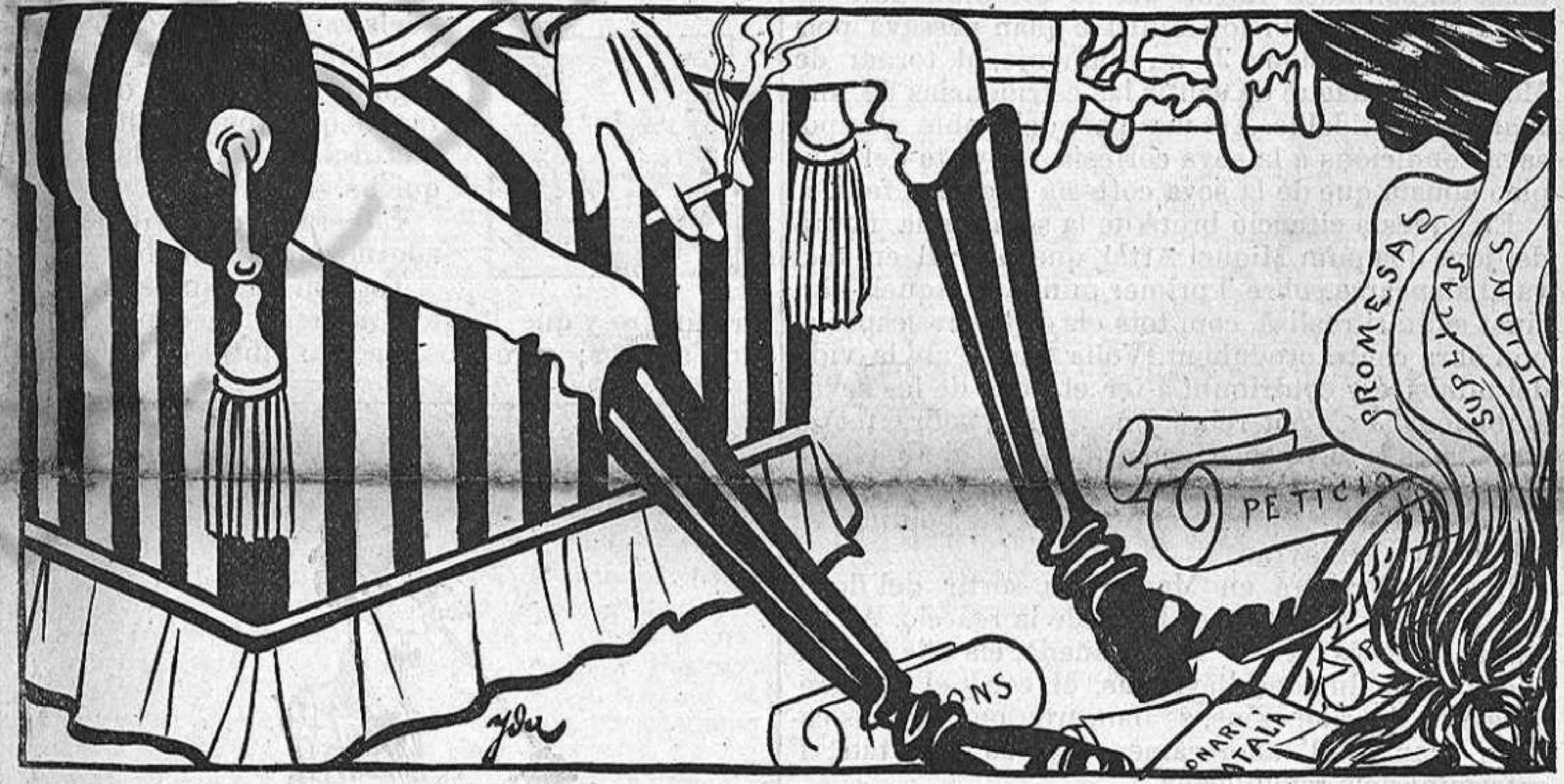
NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

PREU DE SUSCRIPCIÓ: Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA pessetas 1'50.—Cuba, Puerto Rico
y Extranjer, 2'50

Las peticiones

Cóm comensan

Cóm acaban.

DE DIJOUS A DIJOUS

No hi ha necessitat de relatar els últims episodis del viatje regi. Excursions rapidíssimes á diversos punts de Catalunya, festeigs y ovacions preparades ab temps y infladas ab gran interés... y hasta ab alguna mica de capital, visitas y reeptions á tot drap.

En alguna de aquestes recepcions en Maura va parlar, procurant recabar pera la seva política l'apoyo dels regionalistes y l'adhesió de les classes neutres. Suposan algun que ha fet gran pesquera de peixam reaccionari. Bon profit li fassí. Pero no serà estrany que quan arribi á Madrid y's disposi á utilitzar la pesca pel bon èxit de la seva política, ja tot el peix se li haja tornat estantis. Ni per posar-lo en conserva'l podrà utilzar. Al últim haurá de llen-sarlo.

Perque una de dos: ó en Maura's decideix per una política rabiosament reaccionaria, que pugna ab l'esperit dels temps moderns, ó no satisfarà poch ni molt las aspiracions dels seus nous aliats. Aquests volen privilegis, immunitats y un apoyo continuo á las seves pretensions de domini, en pugna ab las lleys vigents. Anhelan, sobre tot, que's barri'l pas á tota aspiració democrática y socialista: exigeixen que s'agarrovi al obrer, subjectantlo á un esclavatje sense resistencia.

Y en Maura, per mes que presumi de valent no pot arribar á tant. Mes valenta qu'ell eran Narváez y González Brabo, y ab las sevas tropelias no logren altre resultat que provocar la revolució.

Per' acometre certas aventuras els reaccionaris han fet tart.

May com ara, l'partit republicà ha donat exemples de la seva serenitat de júdic y del seu esperit de disciplina. No han lograt alterar el seu esperit conscient, perfectament imposat dels seus drets y de la seva forsa, ni las xarangueras manifestacions

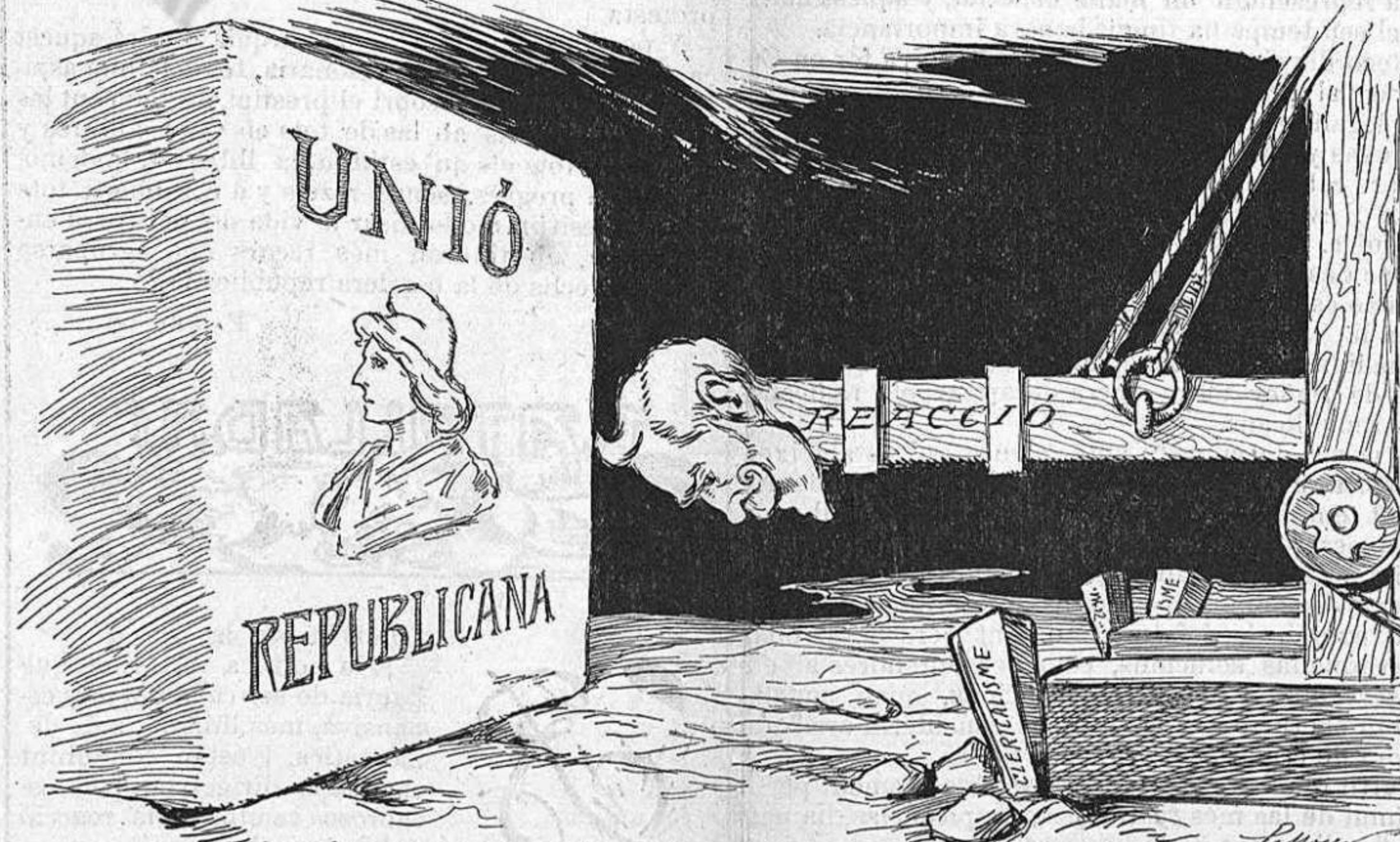
del viatje regi, ni las provocacions frenéticas dels seus enemichs.

Es inútil que s'esforsin en ferli abandonar las posicions que ocupa, ab tanta gloria conquistadas. Ja no es la massa impresionable de l'època de la revolució de setembre, que ab tanta facilitat se prestava als jochs maquiavèlics dels governs. Avuy es inútil que s'intenti ferli perdre'l seny. El necesita y'l conservaré enter per anar alla hont ell vulgui el dia que convingui y no allá ahont intentin arrastrarlo dels seus enemichs. No gastarà pólvora en salvases: sols quan pugui fer blanco dispararà ab pols segur y ab ull certer.

Eram els mes, avants del viatje regi, y continuéssentho després de la marxa de la Cort. El bloch ha resistit impavit. Y aixís continuará cada dia mes sólit, perque en ell s'hi concentren las aspiracions patriótiques y redentoras del poble espanyol que veu en els afanys reaccionaris la mes ignominiosa y denigrant de las vergonyas.

PEP BULLANGA

El nou ariet

Per dur que 'l tingui, ja ho sab,
lo qu' es aquí s' bada 'l cap.

DESPRÉS DEL VIATJE

A s'ha acabat tot: las lluminarias, els domassos, el volejar dels mocadors, la pluja de floretas, el desganyitament de las aclamaciones compradas ó sugeridas, las salvas, els Te-deums y els Tes al pastas y ab Champagne, las excursions ràpides y fantasmagòriques, l'anar y venir contínues, els discursos y 'ls missatges, las solicitudes incessantes dels pidolaires, las manifestacions de un entusiasme cursi y las satisfaccions de una curiositat badoca... Tot s'ha acabat.

Ja es fora tot lo que brilla, tot lo que llú, tot lo que destella... Ja es fora fins aquell caball Alf, acariciat per tantas damas de la bona societat, que's derretian d'enveja al pensar en la seva bona sort de aguantar al jove rey aixancarrat sobre 'l seu llom...

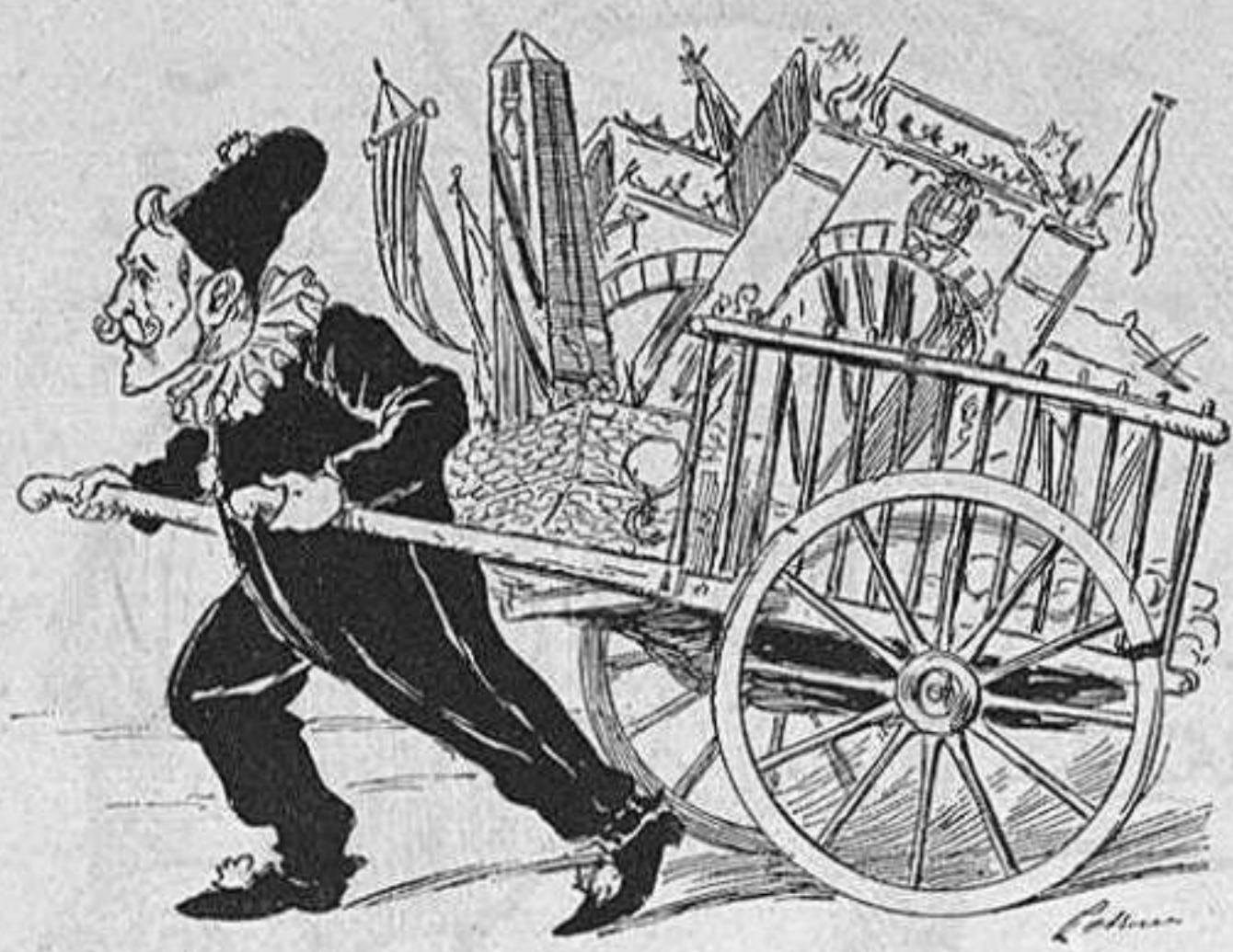
Ja no queda més que 'l recort, un recort que cada dia serà més débil de un espectacle enlluernador, preparat per un marqués trasatlàntic y secundat per l'interès dels agrahits, per la novelería de determinades classes socials que no coneixen y refugen sempre les grans miseriais del poble.

La monarquia ha ofert tot lo que pot oferir: fastuositat, pompa insustancial, afany insaciabile d'entrar pels ulls en las multituds, com pels ulls se fa entrar també la religió, la seva fidel aliada...

Pero ges que 'ls homes perden en cert moments la preciosa facultat del raciocini?

No: aquesta facultat acaba sempre per recobrar el seu imperi. La immensa majoria del poble de Barcelona, del poble de Catalunya, y en especial de las localitats visitadas pel monarca, conserva integralment aquesta facultat... Més, molt més de lo que s'ha tret

MUDANT DE CASA

—Aixó ja està prou explotat: aném á traballar en un altre poble.

á la llum del sol, monta lo que s' ha quedat á la sombra. Al sol s' ha tret tot lo imprevisor que gosa y disfruta. A la sombra s' ha quedat tot lo reflexiu que pena y sufreix. Y ja es sabut qu' en aquest món escedeix de molt, de moltíssim, lo últim á lo primer. En aquest món, y sobre tot, en aquesta desventura d'Espanya.

* * *

El viatje regi no ha vingut á resoldre de moment altre problema que l' de l' exaltació de un home polítich. En Maura va prepararlo; en Maura l' ha realisat pel seu únic profit. Aspira á ser l' home indispensable dintre del nou reynat, y ha fet tot lo possible, tot lo imaginable pera conseguirho.

L' han ajudat els mateixos que ab més sanya l' combatfan quan calificaven d' empresa temerària y perillosa l' viatje del rey á Barcelona. Una vegada varen veure qu' entrava en Maura en la ciutat temuda, sense considerar que ho feya ab las espaldas formidables guardadas y en mitj de una apurada recepció disposada á forsa de diners, es á dir de brassat ab el poderoso caballero, els representants de las rotativas varen perdre l' món de vista y van avia la resclosa de las més insensatas alabansas. Impresionisme pur dels que son capassos de treure's els ulls quan tractan de senyars.

Pero aquestas exageracions dels rotatius estavan á punt de provocar una reacció que podia posar las cosas en son lloc degut. Ja no tot eran flors las que tiravan al ambiciós ministre quan passava pels carrers de Barcelona. Ja un diumenge, al tornar de Montserrat, hagué de sentir las estridencias de una xiulada formidable. Era una part del poble que posava condicions á la seva cortesia, en vista del empleo abusiu que de la seva cortesia s' estava fent.

En aquesta situació brotò de la sombra la figura del jove Joaquim Miquel Artal, que punyal en mà, va abalansarse sobre l' primer ministre. Aquell alucinat solitari realisà, com tots els de la seva especie, una obra contraproducent. Volia acabar ab la vida del ministre y contribuirá fer el joch de las seves ambicions. Ja s' pot rebre una ferida, sobre tot si aquesta es leve y sense conseqüències, si ab ella s' obté tot lo que n' Maura va alcansar. Al revés dels globos aerostàtics, ab una punxada els polítichs se reinflan y s' enlayran.

L' atentat contra en Maura feu sortir del llot y dels cataus á tots els cocodrilos de la reacció. Ab las barras obertes, la qua revenxinada, els ulls térbols anegats de fingidas llàgrimas, el cor y el fetje rebossants de rancunias, se llansen per aquests carrers, clamant l' anoreamiento de las llibertats, l' extermini dels republicans.

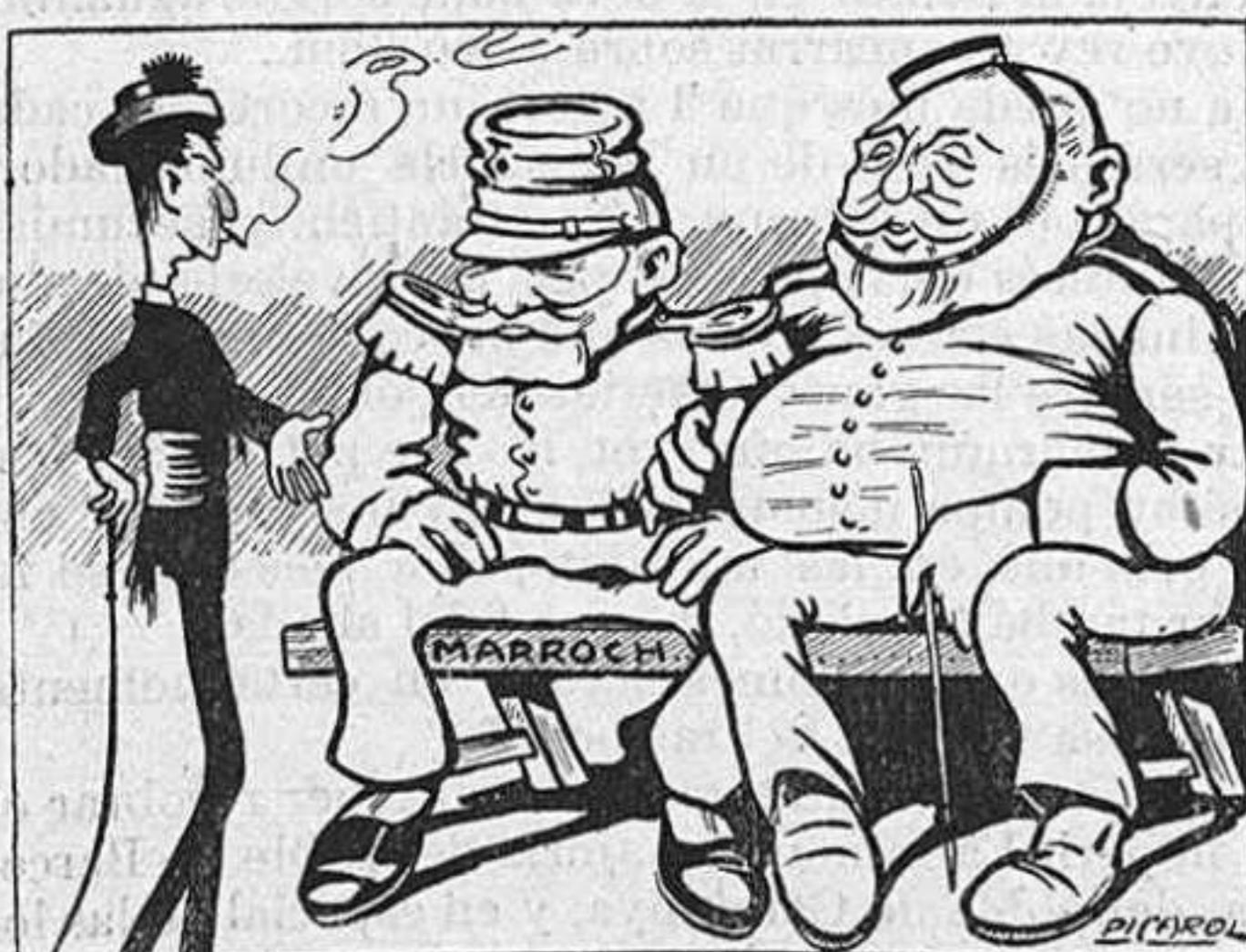
Babejant hipocresia anaren á la iglesia á donar las gracies á la Verge, suposant que per sa miraculosa intercessió s' havia salvat la vida del gran home. De la iglesia n' sortiren babejant odi contra 'ls defensors de las públicas llibertats. En la manifestació del dimecres, en els insults que vomitaren contra La Publicidad, en las amenaçans que dirigiren als republicans, en els intents de atropellos enfrenats per la seva cobardia, demostraren que no s' ha acabat encare entre nosaltres la rassa dels apostòlics del any 28, ni la dels madurs del any 40.

* * *

Y aquests cocodrilos son els elements que s' han posat á las ordres y á la disposició del ministre Maura. Aquesta es la conquesta que ha realisat á Barcelona el primer ministre del rey. Aquestas son las forsas que creu haver allegat pera la defensa del tron y pera l' sosteniment de la seva ambicionada cancelleria.

Arreplechs de sagristia; hibridacions monstruosas de tigre y de bò; desetxos del carlisme; rebuigs dels partits caciquistes; perdigots plomats pels republicans, que han perdut las plomas, pero no l' de cacarejar; explotadors implacables del pobre obrer, tots els que viuen del abús, tots els qu' explotan el privilegi, s' han ajuntat en son odi á la llibertat, al progrés, á la emancipació del poble, y s' han posat á las ordres del primer ministre, aclamantlo sal vador de la patria y home energích per damunt de totes las energies, capás d' ofegar, si es precis, ab riús de sanch, las aspiracions del poble, sostingudas y alentadas pels malebits republicans.

L' ARREGLO DEL MARROCH

—Baylet, tornate'n al lit: ja ho tenim tot repartit.

Aquesta es la gran conquesta de n' Maura.

Mireu, sino, com per tots aquests cocodrilos ha tingut un terrosset de sucre ó bé un bolado. Pera contentar als que aspiran á la preponderancia clerical, s' ha entregat á ostentosos actes de devoció. Als explotadors del feudalisme fabril, els hi ha fet promeses de decidida protecció. No 'ls obrirà nous mercats internacionals, pero procurarà que trobin sempre ben expedit el mercat interior d' esclaus del proletariat. Als rebuigs del regionalisme ha tractat de contentarlos cantant las excelencies de la llengua catalana, y permetent que pugui circular sense destorps pels fils telegràfics y telefònichs: una gran reivindicació. Als comerciants de la Llotja 'ls ha excitat en gran manera á prendre part en la política, prometentlos en canvi l' auxili ab tots els medis de que 'l govern disposa. Ell els ajudarà á llibertarse de la tiranía dels infins. Ecls infins son las classes populars. Al efecte ja té en remull la nova llei de administració local, qu' entregarà 'ls municipis no als electes pel sufragi del poble, sino als representants de las classes privilegiades.

Així es com pensa cumplir els compromisos que té contrets: així es com se prepara á realisar la revolució desde dalt: una revolució de nou gènere, africana, egipcia, ab la cooperació y á benefici exclusiu dels cocodrilos.

* * *

Pero las cosas arribaran fins allá hont tinguin de arribar.

Al associar en Maura la causa del nou reynat á la més desatendada de las reaccions, ens dona més de la meytat de la feyna feta.

Son més temibles els enervaments que produeixen las misticacions democràtiques, que no la reacció franca, en un sige en que tot pugna contra tan monstruosas regressions.

El partit republicà sabrà apoyarse en l' esperit del sige. De la seva serenitat, de la seva conciencia, de la seva disciplina, acaba de donar una prova admirable durant el viatje regi. De la mateixa manera sabrà donarla en el successor de las seves energies, sempre que 'l cas ho requereixi. Es fort y no l' espara res: ni la barra de un ministre, ni l' queix dels cocodrilos.

P. K.

Els dos únichs partits

N dels espectacles més xocants á que ha donat lloc el viatje regi, es la conducta dels elements que fins ara han vingut titulantse liberals monárquics.

Liberals monàrquichs ab adornos democràtichs.

Tothom sab que son pochs en número y que la seva representació política es molt escassa; pero no importa: dintre de la monarquia.

UN GOMÓS

—Zí, zenyors: jo zoche paldidali de n' Maula.

qui representan un matís especial, y aquest matís en el seu temps ha tingut la seva importància.

Recordis sino els grans esforços que va fer en Cánovas, al principi de la restauració, pera portarlos á la legalitat. No s' olvidi l' pacte del Pardo, qu' en Cánovas y en Sagasta varen sellar sobre 'l cadàver encare calent de D. Alfonso XII, al sol y únic objecte d' evitar el derrumbament de la institució monàrquica. Y tinguis present, sobre tot, que poc temps després, en Sagasta procurava conjurar la revolució casi inevitable, inoculant en la vella monarquia la vacuna democrática, si bé que algú tant aygualida y sofisticada, ab apariencies quan menys de remey eficàs, pera desarmar els radicalismes republicans.

A pesar de aquests antecedents qu' estableixen en certa manera una especie de tradició, de un quant temps á n' aquesta part els elements liberals y democràtichs sembla que no gosin ni piular. Dividits y desconcertats desde la mort de n' Sagasta, tots els seus afans se reduueixen á determinar qui ha d' exercir la jefatura, no tant pera desarrollar determinades solucions, com per entendres ab els conservadors y ab las institucions, quan aquells acaben els turrons y las últimes considerin arribada l' hora de cridarlos á ocupar el poder.

Partit que s' regeix única y exclusivament per l' estímul de las més rastrelleres concupicencies, ha perdut fins l' accent de la llibertat.

* * *

El paper més trist l' han fet á Barcelona durant el viatje regi.

Han procedit en tots els actes com á perfectes cortesans. Han acompañat al rey, li han rendit vassallatge, s' han esmerat en donar la major ostentació possible á las aparatosas festas, sense que ni un sol moment hajan fet sentir las seves aspiracions políticas.

S' han confós en un tot ab els mauristas.

Ab imbécil patxorra han contemplat els avensos y las audaciacions creixents dels reaccionaris de tots els pelatges. No han tingut una paraula de protesta contra las escandalosas peticions tan repetidas aquests dies, contrarias á la subsistencia del régimen liberal.

Al contrari, en alguns actes, com en las manifestacions á que donà lloc l' atentat contra en Maura, han arribat fins al extrém de barrejarse ab l' asquerosa irrupció dels cocodrilos.

Se diria que son tan reaccionaris, tan clericals, tan enemichs de la democracia com el mateix Maura, desde l' moment que dòcils y sumisos s' han prestat á anar á remolch de la barca pescadora del arriscat patró mallorquí.

No s' ha vist mai anulació més completa de un partit polítich, qu' en el seu temps havia tingut las seves agallas. Al punt á que han arribat estan en el cas ó bé de anar-se á confondre ab els mauristas, si aquests els volen, ó de demanar irremitiblement la llicència absoluta.

* * *

La desaparició de aquesta fracció política, en cer-

Millor que millor.

Si Isabel II sigüés viva, podría dir com el boig del quinto:—Per aquí vaig comensar jo. Y després del viatje regi del any 60, va venir la revolució del 68.

El regionalisme, confós ab els cocodrilos, s' ha rendit á las plantas d' n Toni I.

Y á pesar de tot, no s' pot assegurar encare que haja desaparecut, des de l' moment que l' canceller de lauña li ha fet determinades concesions, imitant en certa manera al general cristia.

El regionalisme no serà ja un perill; pero continuará sent una perturbació.

Afortunadament queda íntegro l' partit republicà, compacte y resolt ara més que mai, y l' partit republicà s' basta y sobra per esmenar els errors de n' Maura y posar els peus á rotllo al regionalisme.

A La Perdiu, que tanta ridículs escarafalls va fer ab motiu del atentat de n' Maura, es precis retrévoli un recort.

El del alevós assassinat de n' García Victor, perpetrat per un tal Riera.

Els perdigots no sols van aplaudir al autor de aquest assassinat, sino que l' dia que l' Jurat va tirar-lo al carrer, el van acompañar des de l' Audiència al seu domicili, victorejantlo ab gran entusiasme.

Varen realiar ab tal motiu una manifestació casi

El marit d' una applaudidora

—Per què deu anar sense calsas aquest senyor?
—Homel... —No veus que la seva dona se las hi ha posades?

ta manera deu considerar-se com un bò. Constituïda y organisada sota 'ls plecs de una bandera propria, podia en certes circumstancies crítiques, convertir-se en un contra-pès enfrenedor de la marxa desatendata del maurisme.

Lo succehit en l' anterior període de la regencia podia repetir-se durant el reynat de D. Alfonso XIII. Mes ara, quan el poder moderador senti la necessitat d' amparar'shi, no trobarà més que podridura y pols.

Y la concentració del verdader esperit liberal, democràtic, progressiu s' efectuarà necessàriament fora de la órbita de las institucions.

Ja ningú podrá cridar-se á engany. Ja no hi valdrà l' invocació de la possibilitat d'un règim de pseudo-democracia dintre de la monarquia. La monarquia serà francament reaccionaria y acentuadament clerical ab las forsas que procura recabarli en Maura, á jutjar per la cultita que ha fet á Barcelona, sense que dintre de la esfera monàrquica ningú hi posés el menor reparo, ni insinués la més mínima protesta.

Y per lo mateix que la monarquia tindrà aquest caràcter de clerical y reaccionaria, tots els que aspirin á qu' Espanya recobri el prestigi, armonisar las seves aspiracions ab las de tots els pobles lliures y civilitzats; tots els qu' estimin la llibertat, la democracia y l' progrés, sense rezels y á cor obert; tots els que desitjin modernizar la vida del país pera engranar-la, no tindrán més recurs que agrupar-se sota 'ls plecs de la bandera republicana.

P. DEL O.

—, molt bé van las cosas!

A la política imperante que hauria de ser cada dia més expansiva, més liberal, més democràtica, l' estàndar condueixint els que la dirigeixen pels escabrosos camins de la reacció y del clericalisme.

Aquesta ha sigut l' orientació adoptada en el viatje regi, després de la intentada consagració de l' omnipotència maurista.

tan ruidosa y delirant com la que portaren á efecte, ab motiu de l' esgarrinxada de n' Maura.

Aquest recort ofereix un eloquent exemple de la moral política de la canalla perdigotaire.

De Valladolit ha desaparecut, no se sab com, l' antic dossier dels reis catòlics.

Y l' fet, com es natural, ha produït una gran indignació.

Casi més indignació que l' ocasionada per la pèrdua total de l' herència de aquells reys.

Y aixó, ja no ho es tant de natural... si bé no s' pot negar qu' es molt espanyol dels nostres días.

La circunstancia de haver sigut considerats com autoritats en funcions els individus del somatén, respon a una idea qu' entra de plé en els plans de n' Maura.

La idea de oprimir y vexar las lliures expansions del país, creant una especie de milícia nacional de la reacció.

El lema «Pau, Pau y sempre Pau», haurà de ser substituït per el de «Discordia, Discordia y siempre Discordia.»

Una proposició feta al Ajuntament de Barcelona pel Sr. Giné de los Ríos, dignissim regidor de la ciutat, tanca un ànimament humanitari.

Se tracta de la creació de unes llibretas y de un sello especial, que permeti recollir fondos pera auxiliar á las parteres de las classes treballadores en els quaranta dies subsegüents al part. Un auxili suficient que las eximeixi de assistir al taller ó la fàbrica durant el període del puerperi, tan perillós per la salut d' elles y dels seus fills.

L' idea es hermosa y està en el cas de acollirla totes las persones que s' prechin de humanitaris, com està també en el cas de patrocinarla carinyosament la corporació municipal.

Així es com se traballa pel bò y per la pau social de Barcelona.

Un incident de la recepció del Palau de Bellas Arts.

Un municipal va indicar á unas senyoras, per lo vist massa partidaries de l' etiqueta, que baixessin de les cadirases abonts s' havien enfusat. Un jefe de la guardia civil s' ho va prendre á mal, y encarantse ab el municipal, li va manar que s' descubris. S' hi negà l' municipal, fent observar qu' estava de servei, y l' jefe de la guardia civil va arrestarlo.

—No es veritat que aquests puntillós realsen de

Venint de despedirlo

En tant el vapor lliscava
sobre l' espuma de l' ona,

així van torná á caseta
els tres reys de Barcelona.

una manera extraordinaria la solemne majestat de las festas regias?

Parlan alguns ab admiració de la valentia de 'n Toni I.

També era valent l' Espartero. No l' general, el torero. Y per això mateix, al millor dia va morir en les banyas del toro.

Desenganyinse: no hi ha que confondre l' valor ab l' imprudència.

La republicana Barcelona no està per moixigar. Quan vol expressar lo que pensa, lo que sent y lo que vol, ho fà com ho fan tots els pobles moderns, per medi de la paraula y valentse del vot.

Quedínse pels farsants las farsas més o menys aparatosa que no enganyan á ningú sino als mateixos que les realisen.

Diumenge signaren en gran número els corregionalistes que's personaren en la redacció de *La Publicidad* á protestar contra las tropelias de las tayfas reactionaries, suscribint al efecte una expressiva comunicació.

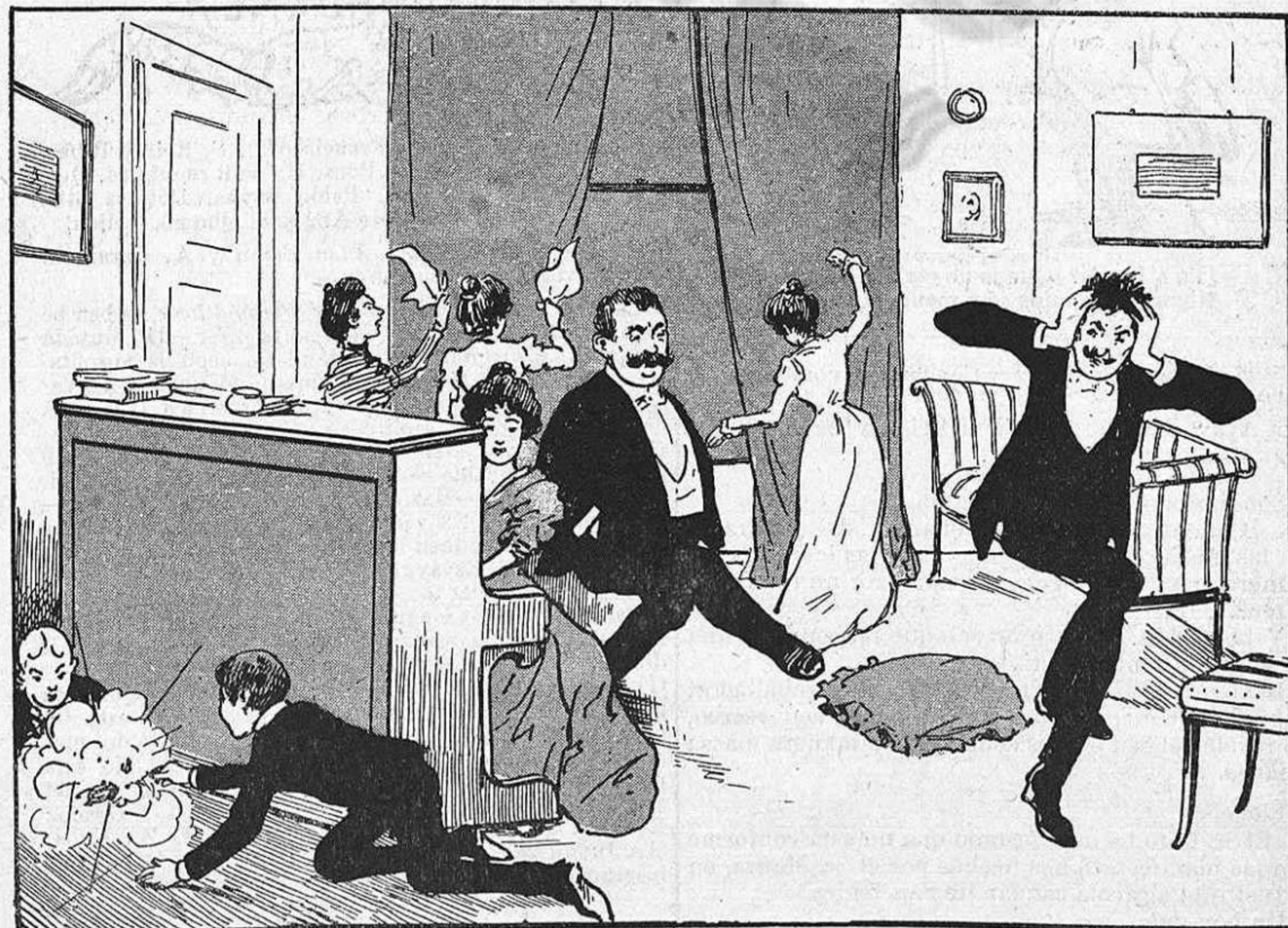
El Sr. Rothwós, que sempre vigila, feu desplegar davant de las oficinas de aquell periódich un gran número de matalasers. Ab aquesta coacció realisada baix el pretext d' exercir la vigilancia, no va lograr disminuir en lo més mínim la gran importància de la demostració.

A un rey constitucional no se li pot demanar res, porque, segons la ficció legal, res pot concedir sense l'anuencia dels seus ministres responsables.

Y no obstant, á D. Alfonso exclusivament se dirigiren els pidolaires: lo mateix els regionalistes que's fabricants, igual els agricultors que 'ls industrials.

Ab això van posarse al nivell dels senyors del Comitè de Defensa social, imperterrits aspirants al absolutisme.

¡Aleluya!

Al últim ens ha deixat!
Al últim el tením fora!

Al últim els marits mansos
podrán diná y sopá á l' hora!

Tot ho devém al present estat de cosas.
¡Entussiasmeúnos! ¡Victorejemlo!...

Demà diumenje, á las quatre de la tarde, tindrà lloch en la *Fraternal Republicana* del barri de Horta un gran meeting de propaganda republicana, en el que hi pendrà part el batallador y valent diputat á Corts D. Alejandro Lerroux y altres oradors.

POBLA DE CLARAMUNT, 16 de abril

Las arbitrarietats, las ximplerías de nostre *monterilla* van succeixintse ab tal freqüència qu' es un càstich. Actualment està procesat á causa d' una vil calumnia un correligionari nostre y á part de la tonteria que suposa el tal procés per ser ridícula la cosa, ha perdut el plet en la Pobla y ara se n' ha encarregat el jutge d' Igualada.

Si l' senyor Marcelino no s' esmena, 'ns veuríem precisats á contestar la provocació que se 'ns fa, procurant al mateix temps la seva destitució per resultar un element perturbador en aquest poble.

TREMP, 12 de abril

De un quant temps á aquesta part v' publicantse un senmanari carca-catalanista en aquesta ciutat; paperot que llença molta bilis y que per sort no compra ningú de cara y ulls. Allí hi ha un senyor, ab carrera de catedràtic, que aboca cada senmanera tot el seu odí contra 'ls republicans y liberalis en general. Procuri de aquí endavant no mossegat tan fort, puig com entrén al estiu, sentiram que se 'ns tornés rabiós y ens obligués á posarri un morrío ó donarli la bola.

BREDA, 17 de abril

Dos cantayres forasters varen presentar-se al café de Salvi Pascual y la pessa ó couplet que 's posaren á cantar era dedicada al pare Nozaleda. Per desgracia, en dit establecimiento s' hi trobava l' arcalde del poble y 's feu parar de cantar perque allí no era del seu gust; y luego l' agutjal va anar als demés cafès al darrere dels cantayres, tal vegada pera veure si cantarián lo mateix.

«Eh, en quinás cosas s' endrena el nostre batlle? D' aquesta feta en Maura li donarà una creu.

LLANSÁ, 18 de abril

Diumenge passat va celebrar-se la professió malençant la *Cua*. Formava part de la comitiva tota la brossa clerical. Ecls llanys y els llepa-sotanás estaven repartits, carrossant atxes y banderas, sent la taula dels que presevian la xaranga. Quatre palluchs traginavan un buscall tapats ab traços inquisitorials que á lo menos pesaven set arrobas, y per acabar d' adornar la taula hi anava un quartet de corps que semblava un concert de granotas.

CORNUELLA, 12 de abril

Per vergonya dels que sustentén ideals avançats, en aquest poble, antes liberal, ens veïm tot sovint mortificats á presenciar actes que afectan á tan sagrada causa.

Si hem proposat dar un meeting pera ensenyant al poble lo que de dret li toca, l' arcalde ens prohíbeix realisar-lo; no aixís succeeix á mossén Mónstruo, qui, després de fer tantas profesions y festas religiosas, encara reb subvencions del Ajuntament pera ferme mes.

En canvi, una pobres que van ser atacats de una forta enfermetat, no han pogut ser recollides en cap assil per falta de fondos á la caixa municipal, havent tingut de imponerse la caritat pública.

¡Vergonya, vergonya... y poca vergonya!

VILELLA BAIXA, 14 de abril

Com que aquest poble es tot republicà, mossén Fandils va trobarse sense personal per las professions que pensava fer, no tenint altre remey que conquistar á quatre hicas de Marfa de las que sempre 'l voltan. Per cert que una de ellas va ferlo quedat malament al entonar 'l cansón mística. Després de dos ó tres galls va quedarse sense veu, siguent la *risa* de tots els veïns.

D' això ve que ara insultí á tothom que se li presenta al devant, feta una furia, de modo que si li dura gayre la rabiá l'haurán de baixar á Barcelona pera demanar hostitje á la Colecció Zoològica del Parch. ¡Ella y 'l mossén, bona parella per una gabiá!

PREPAREMOS Á REBRE

Bueno. Ha vingut don Alfonso;
¿A qué ha vingut? A estudiar
las cosas d' aquesta terra,
ab el propòsit formal
de saber lo que 'ns fa falta,
per donarnoslo al instant.

Pero veus aquí que 'ls *cucos*
que de temps inmemorial
dirigeixen el tinglado,
en compte de procurar
que al tragarse 'l rey la píndola
hi trobés el gust amarrach
que indubtablement tindrà
si fos fet un xich com cal,
li han ensucrada ab tal garbo
y ab sucre tan refinat,
que á horas d' ars don Alfonso
de segú 's deu figurar
que la pobra Barcelona
es un edén terrenal
ab una infinitat d' Evas
y un número immens d' Adams.

Entra, y lo primer que 's troba
es un arch monumental
que á la llegua deixa entendre
que costa un grapat de naps.
Se 'n va á la casa hont s' allotja
y veu grans salons daurats,
mobles de fustas riquíssimas,
alfombras de pel tan alt,
que quan s' hi camina sembla
que 's camina per un camp.

Dona un vol per Barcelona
y ho troba tot adornat,
ple de domassos de seda
y milers de llums de gas.
Va al Foment y admira 'l rumbo
dels nostres grans fabricants;
va al port y 's queda de pedra
veient el luxo oriental
dels propietaris de barcos,
verdaders amos del mar.
Visita ab el ff d' apendre
las quadras de 'n Maristany,
y 's troba ab una *vinipolis*
que s' ha de seguir á caball.
S' arriba al Hospital Clínic,
y veu un immens palau
que ni 's pobles mes esplèndits
poden ostentarlo igual.

Entra en tres ó quatre fàbricas,

y ni un telé està parat;
puja al cim del Tibidabo,
y contempla aquí y allà
un verdader mar de Torres
y xalets rosats y blancs.
Va al Principal y s' atipa
d' admirar seda y brillants;
va al Círcul de Sant Isidro
y l' li desorba 'l pas;
va al Saló de Llotja, igual;
va á la Diputació, cressos;
va á la Casa Gran, nababs.

Tot lo lieg, tristot ó ranci
se li manté ben tapat;
de miserias, ni una sílaba;
de pobres no n' ha vist cap;
de fàbricas sense feyna
en lloch n' ha sentit resar.

Resultat: que Barcelona
als ulls de sa magestat
y dels quatre que 'l rodejan,
es una gran capital
feliç, pròspera, ditxosa,
rica y sense mala-de-cap.

Sentada aquesta premissa,
perfectament natural,
quan demà á Madrid ens vinguin,
que de segú ens hi vindrán,
ab la galdosa ocurrencia
de que se 'ns ha d' augmentar
tal contribució y tal altra,
á ff de treure al Estat
dels apuros en que 's troba,
responguin, senyors barbiàns,
directors de la comèdia
que va acabar-se dimarts,
¿cómo ho farém per convéncels
de que no podem pagar?

C. GUMÀ

INTER NOS

'ha acabat la gresca.

Desmontats els archs, des-
sats els domassos, retirades
las garlandas de globos llumi-
nosos que durant deu ó dotze
días han servit d' agradable
pasto de l' admiració dels ba-
baus, ha arribat l' hora de
passar comptes.

No compta dels diners gastats en iluminarias ni
dels invertits en la fácil preparació de èxits al alcans de qualsevol jefe de *claque* una mica intel·ligent.
Això en realitat no 'ns interessa gran cosa. Ciutadans d' un país d' òpera, ahont la farsa està á la ordre del dia, ¿qué ha d' importarnos una escena més ó menys anyadida á aquesta grotesca farsa que des de temps remots ve representantse á Espanya, davant dels ulls atòmics del món civilitzat?

De les tonteries dels altres no n' hem de fer res.
Lo que deu preocuparnos son las tonteries dels nos-
tres. Parlemne donchs, que aquest es el moment.

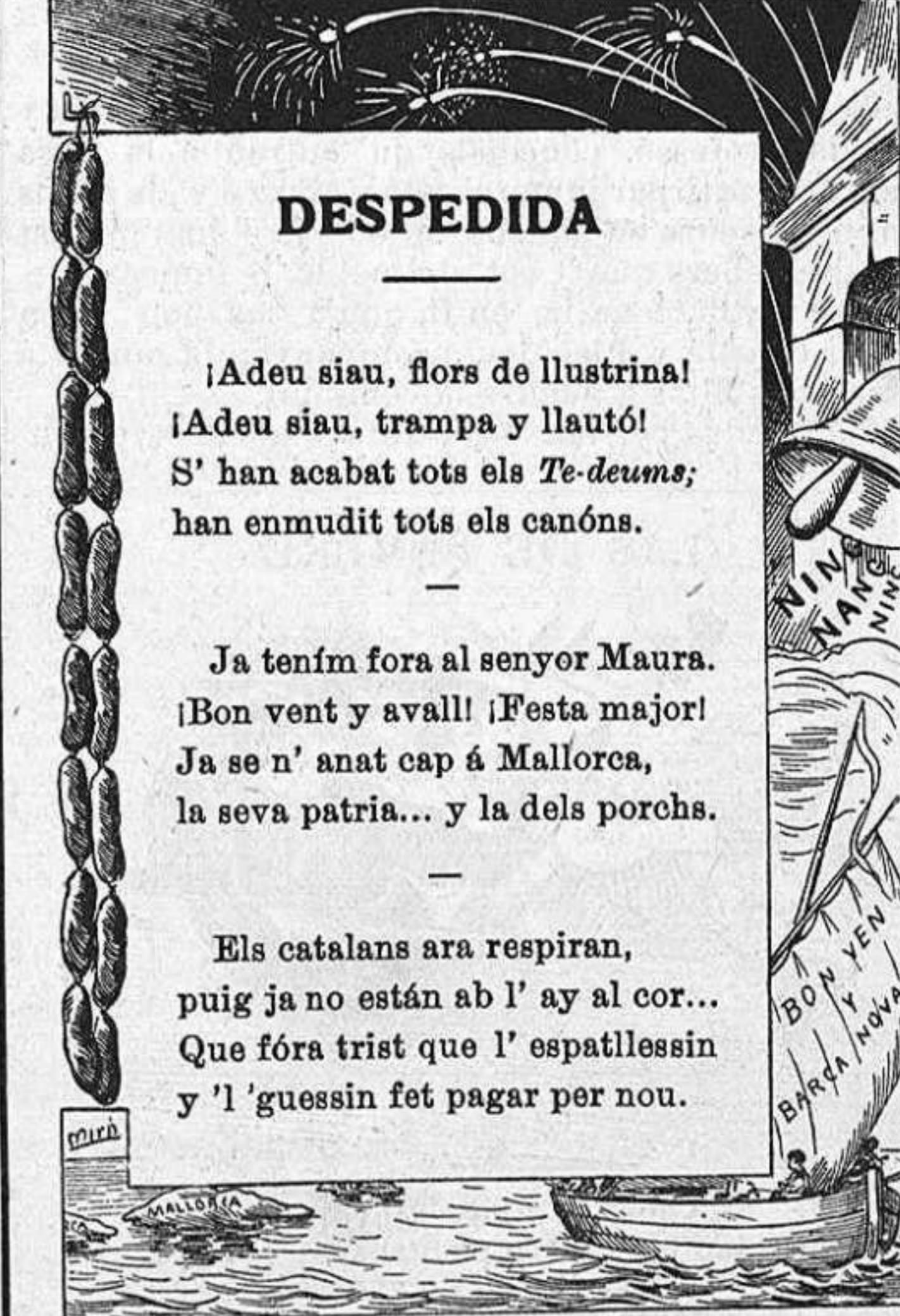
Alguns observadors superficials, més promptes á sentir els efectes que á buscar les causes, han quedat altament sorpresos de l' actitud manifestada per las donas barceloninas ab ocasió de la vinguda del Rey. Y no solament s' han sorprès, sinó que, exteriorizant aquesta impressió, s' han girat contra elles y 'ls han dit la mar de *perreries*, ridiculizando las seves extremitas ultramontanes.

Declaro honradament que no participo d' aquesta sorpresa ni sento la més petita indignació per semblant actitud. Molt al contrari: esperava que la conducta de las donas seria la que tots hem vist, y fins considero lògicas y naturals las seves manifestacions, no sé si d' entusiasme ó de qué, pero manifestacions al fi d' un estat d' ànim que forzosament ha de tenir el seu gènesis.

¿Qué han fet, en resum, las donas barceloninas?
Engrescar-se davant d' un corteig més ó menys fastuós; juntar les mans en senyal d' adoració al veure una cosa que brillava; perdre la xaveta, enlluhernar-se per un espectacle que, tot y no comprendentlo, els parlava als sentits y removia las fibras de la seva naturalesa, impresionable y débil.

Cert que aplaudíen, cert que cridaven; pero ¿qué significa això? ¿Qué volían dir, sortint d' ellà, aquells crits y aquells aplausos... May cap ocasió tan oportuna com aquesta pera parodiar la frasse del Gòtico:

—Perdoneu, Senyor, que no saben lo que 's cridan! —

DESPEDIDA

¡Adeu siau, flors de llustrina!
¡Adeu siau, trampa y llautó!
S' han acabat tots els *Te-deums*;

han enmudit tots els canóns.

Ja tenim fora al senyor Maura.
¡Bon vent y avall! ¡Festa major!
Ja se n' anat cap á Mallorca,
la seva patria... y la dels porchs.

Els catalans ara respiran,
puig ja no estan ab l' ay al cor...
Que fóra trist que l' espatrilessin
y l' guessin fet pagar per nou.

Si n' hi ha alguna entre les que han cridat que ho sapiga, que asi' l dit.

Després de tot, els responsables de lo que ha passat no son pas elles.

Convinch en que las donas barceloninas son, en general, superficiales, frivolas, lleugeras, incapasses d' analisar una idea que no s' refereixi á modas, refractaries á tot lo que significa serietat, comediment, senzilles y modesties; pero ¿per què son així?

Digne'mo clar y català y que cada pal aguantí la seva vela: si las donas son un remat de sers insus-

EL MARQUÉS DE LAS CINQUILLAS

Bastants dineros me costa, fet y fent, aquest embull; pero es lo que diu el ditxo: el qui no sembra, no cult.

tancials, es pura y exclusivament perque 'ls homes son lo mateix. La llei es ineludible. Las donas espartanas eran lo que eran, perque tenian marits espartans. Tenint les barceloninas homes... barcelonins, forsolament han de ser... lo que son.

¿Què han d' apendre las desventuradas davant de las funestas ensenyansas que á cada punt estan rebent? Contempleu quins son els mentors que les entrollan. Homes que predican republicanisme y 's passan la república per sota la cama; lliurepensadors

DAVANT DE PALMA

que's desganyitan declarant contra la teocracia y van á la professió; concejals qu' entran á la Casa Gran pera extirpar inmoraltats y abusos y als pochs minuts de seure en aquells sillóns ja s' han olvidat dels als debers que 'l vot del poble 'ls imposa; tremens revolucionaris, en fi, que á las nou volen menjar capellá y á les deu acompañan la muller à missa y las fillas á pendre la comunitat.

Allisonades per tan edificants exemples, enton-

LAS DE SEMPRE

Aquestes dignas senyoras tan finas y ben p'antadas, s' alban d' haverlo vist i setanta quatre vegadas!

tidas per aquesta atmòsfera disolvent, guiadas per frescos que volen ser hábils ó per calssassas que s' pensan ser contemporisadors, ¿qué han de fer las pobres donas?

Lo que fan: riures del món, figurarse que tot aixó de la societat, la política, la religió es una comèdia molt entretinguda... y procurar divertir-se á la seva manera, tan aviat aplaudint al rey, com besant la mà del bisbe, com rodant ab tota magestat la cinya á la rambla de les Flors.

Perque—mirém fredament l' assumpt—aquestas donas que ar s' han engargamellat aclamant a don Alfonso, qui son? Han baixat poster de la lluna, cayent á Barcelona per pura casualitat? Son tal ve gada donas sueltas, independents, sense familia ni llas de cap mena que ab ningú las lligui?

No. Aquestas donas son mares, esposas, germanas, filles, promeses d' algú; y si lo que feyan era mal fet, si aquells aplausos y aquelles vivas en las seves mans, y en les seves bocas eran una heregia ó un disbarat, ¿en qué pensavan els seus pares, els seus marits, els seus fills, els seus germans, els seus promesos?... Ahont tenian el seny y la voluntat, que no las aconsellaven, no las conduïan, no las portaven pel bon camí, privantlas de posarse en ridícul de tan lamentable manera?

¿Ahont eran aquests homes? Hi ha que dirho ben alt: no eran en Illoch. Per xó elles, lliures, sense direcció, abandonadas á si mateixas, feyan ab tota ignorancia lo que en aquell moment els pasava el cap.

Y justament va passarlos pel cap agitar el mòdador, cridar *viva!* y aplaudir rabiosament á don Alfonso.

Aquest es el *quid* de la qüestió, despullada d' enredos y convencionalismes.

Sí, seyyors barcelonins: las donas de la terra son frivolas, superficiales, lleugeras; tan lleugeras, que lo mateix cridan *viva el rey*, que assisteixen á un ball de màscaras, que entrin al Pi á sentir un predicador que no saben lo que diu.

Pero no las critiquen, homes injustos, que d' aquesta insustancialitat no'n tenen la culpa ellas.

A LA ESCOLLERA

¡Adeu, adeu!... (El cor se me 'n hi va)

Son las vostras donas, son tal com vosaltres las havuen fet, son la vostra obra...

Eduqueulas d' altra manera, y d' altra manera serán.

FANTÁSTICH

ELS COCODRILOS

(LA MEVA PROTESTA)

Quan més xerra la canalla, més gran y fort fa el gegant. —Mori Lerroux! —l' impotencia brama, com drach afamat.

Explotadors sense entranyas; agiotistas descarats que fan diners... y altres coses; fills dels cálculs, del engany, tan borts del cor com de l' ànima, sers sens amor ni pietat, insolents, traidors, hipòcritas, anfibis ab paítol y guants...

Tot això es la gent que crida contra l' brau republicà; contra l' home que ardit lluita, sempre valent, sempre franch...

Contra l' home que venera la justicia, la veritat, el treball, l' amor, la vida; contra l' home excepcional per sa: dots y circumstancies, condicions y qualitats que 'l fan home extraordinari; un home gran entre 'ls grans.

—Mori Lerroux! —l' impotencia brama com drach afamat. —

—Visca Lerroux! —diu la forsa, l' element intel·lectual.

l' honrat poble que treballa, y tothom que té 'l cor sà y desperta la conciència.

—Que visca Lerroux molts anys! —criémen tots ab seu ben forta, per consol dels explotats.

pesi á la bilis dels broncs, cocodrilos y altres bestias rustreras y repugnantes.

ANDRESITO

El Diario Universal de Madrid ha publicat un article titulat *Maura rey*.

No está mal ni l' article ni tampoc el títol.

Pero hi ha mes días que llançanissas, y jo emplasso al Diario Universal a publicarne un altre, que podrà ostentar el següent epígrafe:

Maura sota.

FINIS CORONAT OPUS!

¡Recristina!... ¡Estich mort!

Valls ha sigut nombrat arcalde de R. O. un regidor que ve figurant com a vocal de la Junta carlista de aquella ciutat.

Aquesta es la manera que té l' actual govern de donar satisfacció á las aspiracions lliberals del país.

Encara que Valls sigui la terra dels pans de barra, s' ha de confessar que ab aquest nombrament, en Maura ha fet un pà com unas hostias.

Blasco Ibáñez ab aquella vidència propia dels poetas, va fer una profecia.

Referintse a n' en Maura, pochs días avants del atentat de la Plaça de la Mercé, va escriure:

—Ese hombre está predestinado á no morir en la cama. Es carne de Angiolillo.

—Y a veremos si me equivoco.

De aquesta predicció 'ls reaccionaris n' han volgut treure un gran partit, senyalant á n' en Blasco Ibáñez, poch menos que com un cómplice de n' Joaquim Miquel Artal.

Pero l' eminent escriptor s' ha defensat admirablement.

—Jo—ha vingut á dir—no he fet mes que una observació, semblant á las que fa 'l metje, quan observa á una naturalesa fogosa, replena y de coll curt, y pronostica que morirà de feridura.

Seria ben irracional que á tots els metjes que formulan un pronòstic acertat, se 'ls considerés còmplices de la mort.

Temps enrera la Junta del Port de Tarragona va despedir á 200 traballadores per falta de recursos.

En canvi 'ls recursos no li varen faltar per obsequiar-se á sí mateixa y á la comitiva regia, ab un banquet de 33 duros cubert.

Qui tingui ganas d' estudiar lo que passa á Catalunya aquí té un dato ben edificant, del qual ne podrà deduir qu' efectivament, els partidaris de la monarquia son els grans protectors de les classes obreras.

Un episodi curiós.

El dia que D. Alfons visità la *Espanya industrial*, un obrer enarbola una bandera blanca, consistent en un tros de llençol esterrat en un bastó, que ostentava 'ls següents lemas: PAN, TRABAJO Y JUSTICIA.

Veure 'ls policies aquesta bandera y tirarsela á sobre com uns alarbs signeu tot hu. Van arrebatarli l' enseña de les mans, li van pendre 'l nom y no li van pegar, sens dupte, perque devian descuidar-se.

De totas maneres els va bastar la demostració de que la Pau, el Traball y la Justicia son incompatibles ab el govern de n' Maura.

El dia de la marxa del rey, ja no van assistir-hi les damas de la societat selecta. Bonas son elles per llevar-se demati, ni per el rey ni per ningú.

Pero no per això van deixar de cumplir. En representació seva van enviar-hi á las minyones de servei, las quals, alsant las cistellas, donaren mostres de un gran entusiasme.

CAMBI DE CASACA

¿Tú á Llotja? ¿Que ja no ets regionalista?

—No: ara crech que som mauristes.

Y això que mes d' una va exclamar, com el crack del quinto:

—Ayay, may ho hauria dit: el rey es un home com els altres.

Son molts els que s' preguntan:

—Com es que 'ls confeccionadors del programa de las festas regias no van disposar las coses de manera que 'l rey pogués permanecer un dia festiu enter á Barcelona?

Y la veritat: un hom no sab que respondre á una pregunta tan intempestiva.

Devian ferho perque l' verdader poble traballador, que sols pot disposar del diumenge pel seu recreo, no revelés el seu entusiasme de una manera massa ruidosa.

Llegeixo:

«El Sr. Dato ha manifestado que no está conforme con las manifestaciones hechas por el Sr. Maura, en el Instituto agrícola catalán de San Isidro.

Un bon dato.

El valent diputat Lletjet va anar diumenge á visitar als seus electors del Hospital del Llobregat,

vejense rodejat continuament de un gran número de guardias civils de caballería.

Lo mateix va succeirli á n' en Lerroux el dijous de la setmana passada en un centre republicà del carrer Major de Gracia.

Ab tal motiu, deya un antich corregidor:

—Teniu: ja casi 'ls tractan com á reys: ja 'ls hi donan escolta.

Entre 'ls festeigs celebrats á Barcelona aquests últims días s' hi conta un castell de focs artificials disparat en el Saló de Sant Joan.

Per cert que cap al final va apareixer una inscripció de flamas de bengala que deya «Viva el Rey!»

Va brillar un minut apena: una darrera l' altra las flamas van anar-se extinguint. Un glop de fum pestilent se va desvaneixer en l' espai, y allà en el pal, sustentacó de la inscripció, no quedá mes que un rengle de cartutxos de cartró socarrimat.

Per simbolismes eloquents els pirotècnics.

Frase que s' atribueix á un rey, no dels nostres dies, sino de l' època de Voltaire.

Recorria 'l seu regne y l' abrumavan á Te Deums.

En un dia sol n' hi varen cantar tres.

Y l' monarcha va dir al seu mestre de ceremonias:

—Escola, tú: aquests tés ¿que no me 'ls podrían donar ab pastas?

Quan la visita del rey á Tarragona, una forta ventolera no va permetre que 's fessin lluminàries.

No en va diu el ditxo:—A Tarragona manxan.

Lo extrany es que 'ls matalassers no s' hi fessin á cops de garrot contra unes bufades tan irreverents, que á més de apagar els lluhs xiulaven.

Recomanem á tots els companys de causa que aquests días se mostren tan satisfets de certas de-

BONA NIT, PERDIU!

—Aquí da fin el sainete.
¡Perdonad sus muchas faltas!

claracions de n' Maura, que moderin una mica 'ls seus alegríos.

No està bé que 's posin al nivell de las criatures el dia qu' estrenan unes sabatetes novas.

El calsat (calsat de Mallorca) que 's va fer en Maura, l' trobarán si repassan el discurs ab qu' en el Congrés va respondre al Doctor Robert, quan entre altres coses va dir: «...he de ofreceros toda la guerra que yo pueda en lo que se refiere á las bases de Manresa.»

Las sabatetes de avuy son de cartró y forradas de paper d'autor. Las de aquell discurs memorable son las verdaderas. Sabatas de baqueta, molt justas, erissadas per dintre de puntes de clau y que al que se les posa li fan veure les estrelles.

